

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ЖИТОМИРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-  
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-  
ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО Педагогічною радою  
ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»  
(протокол № 1 від 29.08.2025 )  
ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом директора  
ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»  
№ 99 від 29.08.2025р.  
підпис існує Григорій ГУБАРЄВ

### ПОЛОЖЕННЯ

щодо запобігання і протидії насильству та унеможливлення жорстокому  
поводженню із здобувачами освітніх послуг у ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дане Положення регулює питання організації захисту здобувачів освітніх послуг від різних форм насильства та жорстокого поводження у Відокремленому структурному підрозділі «Житомирському торговельно – економічному фаховому коледжі Державного торговельно – економічного університету» (далі – ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ, далі - Коледж»). Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» - (Документ 3792-ІХ, — Прийняття від 06.06.2024), постанов Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті»; від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», від 28.07.2021 № 775 «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження», наказів Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 № 1047 , «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами» Наказ МОН від 02.10.2018 № 1047; «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» Наказ Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 р. № 1646.

**Метою Положення** є створення у Коледжі безпечного та здорового освітнього середовища, вільного від усіх форм насильства, та забезпечення механізмів виявлення, реагування і профілактики.

## **1.1.Основні терміни:**

**Безпечне освітнє середовище** - сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

**Насильство** – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

**Домашнє насильство** – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає або проживала особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

### **Види насильства :**

**економічне насильство** - форма насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

**психологічне насильство** - форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

**сексуальне насильство** - форма насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

**фізичне насильство** - форма насильства, що включає ляпаса, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

**булінг (цькування)** - психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків;

**програма для дитини або іншої особи, яка вчинила булінг (цькування)**, - комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки особи, яка вчинила булінг (цькування), формування у неї нової, неагресивної психологічної моделі

поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків;

**програма для дитини або іншої особи**, яка постраждала від булінгу (цькування) або стала його свідком, - комплекс заходів, спрямованих на позбавлення емоційної залежності, невпевненості у собі та формування у особи, яка постраждала від булінгу (цькування) або стала його свідком, здатності відстоювати власну гідність, захищати свої права у приватних стосунках, у тому числі за допомогою уповноважених органів державної влади, органів місцевого самоврядування".

## **2. Основні завдання щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження із здобувачами освітніх послуг в Коледжі:**

- здійснення аналізу ситуації у Коледжі (фізичного та емоційно-психологічного середовища);
- ознайомлення учасників освітнього процесу – студентів, батьків, працівників коледжу з Правилами внутрішнього розпорядку Коледжу;
- визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в Коледжі;
- проведення інструктажів всім працівникам закладу освіти.
- здійснення інформування про цілодобові телефони довіри з питань допомоги жертвам насилля у Коледжі та сім'ї; Національної гарячої лінії з питань запобігання насильству, Національної дитячої «гарячої лінії», працівника ювенальної превенції територіального органу поліції.
- обов'язкове інформування відповідних органів про випадки, або підозри щодо форм насильства та експлуатації.
- взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання всіх видів насильства відповідно до чинного законодавства.

## **2.2.Директор Коледжу:**

- сприяє створенню безпечного освітнього середовища в Коледжі, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною.
- затверджує положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з здобувачами освітніх послуг в Коледжі, забезпечує його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників та здійснює контроль за його виконанням
- розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною в Коледжі, протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно повідомляє про це батьків, інших законних представників дитини, а також письмово повідомляє уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей
- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

## **2.3.Психологічна служба:**

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження
- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід - консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

## **2.4. Працівники Коледжу у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною:**

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною

- повідомити директора Коледжу та принаймні одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження про факти насильства або жорстокого поводження
- за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстренної (швидкої) допомоги та звернутися до органів Національної поліції виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків насильства та булінгу (цькування) у закладі освіти.

### **3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

#### **3.1. Здобувачі освіти мають право на:**

- якісні освітні послуги;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання; інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні Коледжем;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь - яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від насильства та жорстокого поводження з дітьми, стала свідком

або вчинила насильство або жорстоке поводження з дітьми

### **3.2. Здобувачі освіти зобов'язані:**

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку Коледжу;
- повідомляти адміністрацію Коледжу про факти насильства та жорстокого поводження з дітьми свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

### **3.3. Працівники, які залучаються до освітнього процесу, мають право на:**

- захист професійної честі і гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

### **Зобов'язані:**

- дотримуватися педагогічної етики;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачів освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти

алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку Коледжу, виконувати свої посадові обов'язки;
- повідомляти адміністрацію Коледжу про факти насильства або жорстокого поводження з дітьми, а також інших учасників освітнього процесу

#### **3.4. Батьки або інші законні представники здобувачів освіти мають право на:**

- отримання інформації про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є), результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності;
- подавати керівнику закладу освіти (у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти - засновнику закладу освіти та/або уповноваженому ним органу (особі) усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, а також стосовно інших учасників освітнього процесу, вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки";
- отримувати інформацію щодо порядку та умов проходження їхньою дитиною, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, відповідних програм для таких осіб

#### **Зобов'язані:**

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними

групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

#### **4.ВЗАЄМОДІЯ КОЛЕДЖУ З УСТАНОВАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗАХИСТУ ВІД РІЗНИХ ФОРМ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ.**

- Налагодження співпраці із службою у справах дітей, центром соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, представниками правоохоронних органів, громадських інституцій.
- Розроблення спільних планів роботи з проведення превентивних інформаційно- просвітницьких заходів з усіма учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії насильству та жорсткому поведінню з дітьми
- Участь представників інших установ у професійному інформуванні усіх учасників освітнього процесу щодо запобігання насильству жорсткому поведінню з дітьми.

#### **5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.**

- Положення про запобігання і протидію насильству та жорсткому поведінню з дітьми в ВСП ЖТЕФК ДТЕУ затверджується педагогічною радою з урахуванням Типової програми і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.
- Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з Положенням про запобігання і протидію насильству та жорсткому поведінню з дітьми в ЖТЕФК ДТЕУ.

5.1. Положення оприлюднюється на веб-сайті Коледжу.